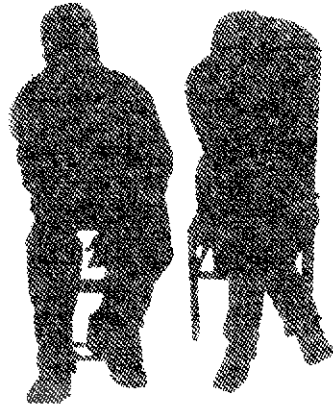

صحبت کردن و ارتباط با نامحرم

اکبر اسدعلیزاده

پنج کلمه سخن گفتن را با نامحرم روا ندانستند.^۱

در روایت دیگری می‌خوانیم رسول خدا ﷺ از گفتگو و اختلاط با زنان نامحرم نهی کرده، فرمودند: «فَمَا مِنْ رَجُلٍ خَلَا بِامْرَأَةٍ إِلَّا كَانَ الشَّيْطَانُ ثَالِثَهُمَا»^۲ هیچ مردی با زن نامحرمی خلوت نمی‌کند، مگر اینکه شیطان سومین آنهاست [تا آنها را آن گونه که می‌تواند

سؤال: نظر اسلام درباره صحبت و ارتباط میان زنان و مردان نامحرم با یکدیگر چیست؟

از جمله لوازم ضروری ارتباط، صحبت کردن است. اسلام صحبت کردن لازم و ضروری زن و مرد نامحرم را در امورات و کارهای روزمره زندگی مانند: خرید و فروش، تعلیم و تعلم، پرس و جو، آن هم با رعایت کامل حدود شرعی حرام نمی‌داند؛ چنان که در روایت می‌خوانیم که رسول خدا ﷺ سخن گفتن با زنان نامحرم را ممنوع کردند، مگر اینکه ناچار باشند، که در این هنگام بیش از

۱. نهی رسول الله ﷺ أَنْ تَتَكَلَّمَ الْمَرْأَةُ عِنْدَ غَيْرِ زَوْجِهَا وَ غَيْرِ ذِي مَخْرَمٍ مِنْهَا أَكْثَرَ مِنْ خَمْسِ كَلِمَاتٍ مِمَّا لَا يَبْدُ لَهَا مِنْهُ. (من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص ۳، ح ۴۹۶۸)
 ۲. دعائم الاسلام، نعمان بن محمد تمیمی، دارالمعارف، مصر، ۱۳۸۵ ق، ج ۲، ص ۲۱۴، ح ۷۸۸

و سوسه کند و به فساد برانگیزد].^۱
 و امیر المؤمنین علیه السلام پیوسته از
 گفتگو و اختلاط با زنان نامحرم نهی
 می کردند؛^۲ چنان که در روایتی
 فرموده اند:

«عِبَادَ اللَّهِ إِعْلَمُوا... مُحَادَثَةُ النِّسَاءِ
 تَدْعُوا إِلَى الْبَلَاءِ وَ يَزِيغُ الْقُلُوبَ وَ الرِّمَقَ لَهُنَّ
 يَخْطَفُ نُورَ أَبْصَارِ الْقُلُوبِ وَ لَمْخُ السَّعْيُونِ
 مَصَائِدُ الشَّيْطَانِ؛^۳ ای بندگان خدا! بدانید
 که... گفتگو با زنان [نامحرم] سبب
 نزول بلا خواهد شد و دلها را منحرف
 می سازد. و پیوسته به زنان چشم
 دوختن نور دیده دلها را خاموش
 می گرداند و همچنین با گوشه چشم [به
 زنان] نگاه کردن از حيله ها و دامهای
 شیطان است.»

و همچنین فرموده اند: «مَنْ فَآكَةً
 امْرَأَةً لَا يَمْلِكُهَا [حَبَسَهُ اللَّهُ] يَكُلُّ كَلِمَةً كَلَّمَهَا
 فِي الدُّنْيَا أَلْفَ عَامٍ؛^۴ هر کس با زن
 نامحرمی شوخی کند، برای هر کلمه که
 با او در دنیا گفته است، خداوند او را
 هزار سال زندانی می کند.»

دست دادن

یکی دیگر از لوازم ارتباط، دست
 دادن و مصافحه است. این مسئله در

ارتباط میان دختر و پسر و زن و مرد نیز
 امکان پذیر است؛ زیرا چه بسا صحبت
 و انس و الفت به این کار منجر می گردد
 و اسلام چنین عملی را حرام و خلاف
 شرع می داند. رسول خدا صلی الله علیه و آله در این
 باره می فرماید: «مَنْ صَافَحَ امْرَأَةً حَرَامًا
 جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَغْلُوبًا ثُمَّ يُؤْمَرُ بِهِ إِلَى النَّارِ؛^۱
 هر کس با زن نامحرمی دست دهد،
 روز قیامت زنجیر شده محشور
 می گردد. سپس امر می شود تا او را به
 آتش جهنم بیندازند.»

هرگونه تماس غیر شرعی با
 نامحرم حرام می باشد و خطرناک ترین
 چیزی است که جامعه را به نابودی
 می کشاند و سبب نزول بلاها و
 دردهای بی درمان می شود، عفت
 فردی و عمومی را به خطر می اندازد، و
 جامعه ای لایبالی، فاسد و بی ایمان از

۱. مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۲۷۳، باب ۸۳

ح ۲.

۲. تحف العقول، حسن بن شعبة حرانی،
 انتشارات جامعه مدرسین، قم، ۱۴۰۴ ق،
 صص ۱۴۹ و ۱۵۰.

۳. وسائل الشیعه، ج ۲۰، ص ۱۹۸، باب ۱۰۶،
 ح ۲۵۴۱۸.

۴. همان.

نوع فرهنگ غربی به وجود می‌آورد.

رعایت پیمانهای الهی

ارتباط دختر و پسر و زن و مرد نامحرم بدون رعایت حدود شرعی بر خلاف فرهنگ دینی و اعتقادی ماست و پشت پازدن به پیمانهایی است که با خدا بسته‌ایم و متعهد شده‌ایم که فقط او را بپرستیم، عملی بر خلاف قانون او انجام ندهیم و در برابر امر و نهی خدا تسلیم باشیم. پس «أَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ»؛^۱ «به عهدی که با خدا بستید، وفا کنید.» «إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا»؛^۲ «همانا از عهد و پیمان سؤال خواهد شد.»

خداوند متعال با انتقاد شدید از رفتارهای یهود و نصاری که کتمان حق می‌کردند و پایبند به عهد و پیمان خود نبودند، می‌فرماید: «بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ»؛^۳ «آری کسی که به عهد خدا وفا کند و پرهیزکار باشد، پس خداوند متقیان را دوست می‌دارد. و آنان که عهد خدا و سوگند خود را به بهایی اندک

بفروشد، اینان در آخرت [از بهشت] بهره‌ای ندارند و خداوند در روز قیامت با آنان سخن نگوید و [با نظر رحمت] به آنان نمی‌نگرد و پلیدی گناه را از آنان پاک نگرداند و آنان [در آتش جهنم] عذاب دردناک خواهند داشت.»

در روز قیامت پس از آنکه دستور می‌دهند فاسقان از صف نیکوکاران جدا شوند، خداوند متعال، خطاب به پسیمان‌شکنان و پسیروان شیطان می‌فرماید: «ای فرزندان آدم! آیا با شما عهد نیستم که شیطان را نپرستید که او دشمن آشکار شماست و اینکه مرا پرستش کنید [و امر مرا اطاعت کنید] که این راه مستقیم [و سعادت ابدی] است؟ مگر این شیطان نبود که گروههای بسیاری از شما انسانها را به گمراهی و فساد کشید، آیا هنوز هم درک نمی‌کنید؟ [همه این هشدارها را به شما دادیم و نپذیرفتید] اینک این جهنمی است که همواره وعده‌اش را به

۱. نحل / ۹۱.

۲. اسراء / ۳۴.

۳. آل عمران / ۸۶ و ۷۷.

ارتباط هیچ جای توجیه ندارد، جز اینکه عامل گسترش فساد اخلاقی است که عواقب خطرناکی برای جامعه انسانی به همراه دارد. برای آگاهی به چند نمونه اشاره می‌کنیم:

۱. از بین رفتن نسلیها

از امام صادق علیه السلام سؤال شد: «لِمَ حَرَّمَ اللَّهُ الزَّانَا قَالَ لِمَا فِيهِ مِنَ الْفَسَادِ وَ ذَهَابِ الْمَوَارِيثِ وَ انْقِطَاعِ الْأَنْسَابِ لَا تَعْلَمُ الْمَرْأَةُ فِي الزَّانَا مَنْ أَحْبَلَهَا وَ لَا الْمَوْلُودُ يَعْلَمُ مَنْ أَبُوهُ وَ لَا أَرْحَامَ مَوْصُولَةٌ وَ لَا قَرَابَةَ مَقْرُونَةٌ...»^۱ چرا خداوند، زنا را تحریم کرده است؟ فرمود: برای اینکه این عمل مفسد زیادی را ایجاد می‌کند، قانون ارث [و ارتباط مالی پدر و فرزند] را نابود می‌سازد، ریشه نسبها را قطع می‌کند، زن بدکار نمی‌داند از نطفه چه کسی باردار شده و فرزندش هم پدر و بستگان پدری خود را نمی‌شناسد و نمی‌داند نزدیکان قانونی او کیستند...»

۲. ایجاد بیماریهای جنسی

دانشمندان و پزشکان بزرگ جهان معتقدند که ارتباط نامشروع با

شما [فاسقان و پیروان شیطان] می‌دادیم. [حال] امروز سوزش آن جهنم را بچشید، به کیفر [فسق و فجور] و کفری که می‌ورزیدید.

امروز است که بر دهان آن فاسقان و کافران مهر خاموشی می‌نهم و دستهایشان با ما سخن می‌گویند و پاهایشان به آنچه کرده‌اند، گواهی می‌دهند»^۱

زیانهای ارتباط نامشروع

روابط زنان و مردان نامحرم و مخصوصاً دختران و پسران بدون رعایت ضوابط شرعی، زمینه‌ای برای انجام اعمال منافی عفت و زناست و چنان که می‌دانید، ایام جوانی دوره شور و احساسات جنسی و نشاط جسمی است که با بیدار شدن قوای مختلف جسمی، توجه به مسائل عاطفی و جذابیتهای ظاهری و فریفتگی جنس مخالف زیادتر می‌شود. با آن میل و کشش شدید جنسی که مقتضای طبیعت سنّ جوانی است، چنین روابطی از نگاههای آلوده و صحبتهای هوس‌انگیز و... طبیعتاً خالی نخواهد بود! به هر حال، این

۱. پس / ۶۰-۶۵

۲. همان، ج ۲۰، ص ۳۳۷، باب ۱۷، ح ۲۵۷۵۵.

یا از بیماریهای دیگر مقاربتی، به سوی نابودی می‌رود. این، بدترین مجازات تبهکارهای انسان است که تا آخر عمر عذاب بکشد.

هزاران پزشک با انصاف عقیده دارند که اگر این ارتباط و فحشا باقی بماند و شیوع یابد، امیدی به پایداری نژاد بشر نیست. دواهایی که برای معالجه مرض «سفلیس» داده می‌شود، با اینکه ممکن است پس از مدتی درد را تسکین دهند، خود بیماریهای وحشتناک به وجود می‌آورند و نتیجه آن را نسلهای بعدی می‌بینند که به خاطر گناهان پدران ناپرهیزکار خویش عمری با درد و رنج بسر می‌برند.^۲

۳. جنایت، آدم‌کشی و مفاسد اجتماعی حکمت دیگر حرمت ارتباط نامشروع، این است که این امر باعث قتل و جنایت می‌شود و جامعه را به فساد و تباهی می‌کشاند و مصائب سنگینی را برای افراد و جامعه به بار

زنان و مردان آلوده، سلامت بدن را از بین می‌برد و آدمی را به امراض مقاربتی گرفتار می‌سازد. به جهت اختصار، به دو نمونه اشاره می‌کنیم:

الف. دکتر اوستاس جسر می‌گوید: «اگر مردی برای ارضاء غریزه جنسی با زنان متفرقه و آلوده به فساد ارتباط داشته باشد یا دختری از مردی که در خیابان یا محلّ رقص با او آشنا شده فریب خورد، آن وقت آن پسر یا آن دختر با خطر حتمی روبه‌رو شده‌اند؛ دو بیماری عمده دستگامهای تناسلی او را مورد تهدید قرار می‌دهد. یکی «سوزاک» که بیماری ناراحت کننده‌ای است که اگر معالجه نشود، ممکن است منجر به عقیم شدن گردد. و دیگری «سفلیس» که هرگاه در مراحل اولیه تشخیص داده نشود و به موقع معالجه نگردد، ممکن است شخص مبتلا را فلج و ناقص کند و یا منجر به مرگ شود.»^۱

ب. دکتر گاندی می‌گوید: «ارتباط نامشروع و فحشا، بنیان اخلاق و دین را خراب می‌کند. همه مردم باید دقت کنند که چگونه نژاد بشر از «سفلیس» و

۱. سیری در فلسفه احکام، سید فضل الله تهامی، صص ۲۵۹-۲۶۰.
۲. همان، ص ۲۵۹.

می آورد. چه بسیار زنان و مردانی که از حریم عفت منحرف گشته‌اند و بر اثر عمل ناپسند خویش به دست دیگران کشته شده‌اند. حضرت امام رضا علیه السلام در این باره می فرماید:

«حُرِّمَ الزَّوْنَا لِمَا فِيهِ مِنَ الْفَسَادِ مِنْ قَتْلِ النَّفْسِ وَ ذَهَابِ النَّسَابِ وَ تَرْكِ التَّزْوِجِ لِلْأَطْفَالِ؛ حرمت زنا برای این است که باعث فساد [از قبیل] کشته شدن افراد و از بین رفتن ریشه نسبها و ترک تربت فرزندان می‌گردد.»^۱
در گزارشی آمده است:

«ابوالفضل هفده ساله، محصل سال چهارم دبیرستان، سر مادرش را برید. این پسر وقتی در کلانتری پدرش را دید، گفت: ای بی غیرت! سپس گفت: کاری که وظیفه پدرم بود، من انجام دادم؛ چون او غیرت نداشت، او می دانست که مادرم با رضا سر و کار دارد، ولی به روی خود نمی آورد.

عصر دیروز تصمیم گرفتم که این لکه ننگ را از دامنم پاک کنم و با همین

تصمیم ساعت یازده شب شام خورده، به منزل آمدم و پس از آنکه همه به خواب رفتند، سر مادرم را با چاقو بریدم.»^۲

و موارد فراوان دیگر، مانند: شکسته شدن حریمها، بی حرمتی به عفت زنان، انحرافات فردی و اجتماعی زنان و مردان، آلوده شدن بسیاری از دامنه‌های پاک، متلاشی شدن خانواده‌ها، نداشتن انگیزه برای ازدواج و تشکیل خانواده، افزایش طلاق،... و بالاخره آینده‌ای پوچ و در نهایت از دست دادن زندگی جاوید بهشتی که خداوند به بندگان مؤمن وعده داده است و خلاصه تمام آنچه که هم اکنون بسیاری از جوامع انسانی به خصوص جوامع غربی به آن دچارند، از عواقب شوم همین نوع روابط است و این نقطه شروع بحرانهای عظیم

۱. بحار الانوار، ج ۷۶، ص ۲۴، باب ۶۹، ح ۱۹؛

عیون اخبار الرضا، ج ۲، ص ۹۲.

۲. سیری در فلسفه احکام، ص ۲۵۵.

اجتماعی و فجایع انسانی و جنایتهای بسیاری است که حتی در حال حاضر به صورت سازمان یافته و متأسفانه قانونی در جهان انجام می‌گیرد!

بنابراین، برای جلوگیری از آثار شوم این نوع ارتباطها، لازم است، در آغاز هر ارتباطی میان دختران و پسران تعهدی به صورت رسمی - هر چند موقت و در زمان محدود - ایجاد شود؛ لذا کسانی که می‌خواهند با هم رفاقت یا رابطه‌ای داشته باشند، به هر دلیل و بهانه‌ای که باشد، حتی اگر در آینده قصد ازدواج داشته باشند، باید تعهدی رسمی به صورت عقد دایم یا موقت، طبق دستور شرع مقدس اسلام میانشان وجود داشته باشد و تنها در این حالت، ارتباط، دوستی و... آنها جایز و بدون اشکال است؛ اما در غیر این صورت، این ارتباط با مشکل مواجه خواهد شد.

بخش اسلام، راه درست و متعادل را به انسان نشان داده و به نیازهای طبیعی انسان توجه کامل داشته و در نتیجه، برای آن راه مناسبی پیشنهاد کرده است. در آیات و روایات بسیاری بر این نکته تأکید شده که «زندگی مشترک زن و مرد باید بر اساس تفاهم، محبت و عشق باشد»؛ چنان که خداوند در قرآن توصیه می‌کند که مسلمانان محور زندگی را بر اظهار علاقه و محبت به یکدیگر قرار دهند.^۱ همچنین می‌فرماید: «زن و شوهر لباس یکدیگرند و باید مایه آراستگی و زیبایی و لباس عفاف یکدیگر باشند».^۲ جوانان باید توجه داشته باشند که امروزه دستهای پنهان دشمن در کمین آنهاست تا در فساد و انحراف و اعتیاد گرفتارشان سازد و آنان را از اهداف بلندشان باز دارد.

۱. ر.ک: روم / ۲۱.

۲. ر.ک: بقره / ۱۸۷.

کوتاه سخن اینکه تعالیم حیات